

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ  
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

д.і.н., професор \_\_\_\_\_ О.О. Нестуля

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2020 р.

**ПРОГРАМА**  
**фахових випробувань**

для вступу на 2 курс

(з нормативним строком навчання на вакантні місця)

за ступенем «Бакалавр»

на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма : «Управління персоналом та економіка праці»

**Рекомендовано до затвердження**

на засіданні приймальної комісії

протокол № \_\_\_ від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Відповідальний секретар

приймальної комісії

\_\_\_\_\_ О.С. Куцевол

**Упорядники:** **Т.А. Костишина**, д.е.н., професор кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ВНЗ Укоопспілки "Полтавського університету економіки і торгівлі"

**В.В. Бенях**, викладач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ВНЗ Укоопспілки "Полтавського університету економіки і торгівлі"

**Рецензенти:**

**Л.М. Шимановська – Діаніч**, д.е.н., професор кафедри менеджменту ВНЗ Укоопспілки "Полтавського університету економіки і торгівлі"

**М. В. Макарова**, д.е.н., професор кафедри інформаційної діяльності в економічних системах ВНЗ Укоопспілки "Полтавського університету економіки і торгівлі"

Розглянуто на засіданні кафедри  
«Управління персоналом, економіки  
праці та економічної теорії»  
від 18.02.2020 р. протокол № 7

Зав. кафедри \_\_\_\_\_ Т.А.Костишина

## **Зміст**

1. Пояснювальна записка..... .
2. Перелік питань, що виносяться на вступне випробування...
3. Критерії оцінювання..... .
4. Список рекомендованої літератури..... .

## Пояснювальна записка

Освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»  
Спеціальність 051 «Економіка» Освітня програма : «Управління персоналом та економіка праці» передбачається вступне фахове випробування з абітурієнтами, випускниками технікумів, коледжів, вищих професійних училищ при вступі на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Бакалавр”

Перелік питань для проведення іспиту базується на навчальному матеріалі фундаментальних та спеціальних дисциплін

**Мета фахових вступних випробувань.** Вступ на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Полтавському університеті економіки і торгівлі за напрямом підготовки «Управління персоналом і економіки праці».

**Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів.** Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми «Бакалавра» абітурієнти повинні мати здібності до володіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничонаукових, загальноекономічних та спеціально-економічних наук.

**Характеристика змісту програми.** Програма фахових вступних випробувань спирається на освітньо-кваліфікаційну програму підготовки молодшого спеціаліста (або галузі) та одночасно відбиває вимоги до студентів рівня підготовки «Бакалавр», визначених у галузевих стандартах вищої освіти даних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію ПУЕТ та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

## **Перелік питань, що виносяться на вступне випробування**

1. Види підприємств.
2. Організаційна і виробнича структура підприємства.
3. Суть підприємництва як форми господарювання підприємств.
4. Цілі, завдання та функції управління підприємством.
5. Методи управління підприємством.
6. Кадри підприємства, їх склад і структура.
7. Показники чисельності персоналу.
8. Рух персоналу та його показники.
9. Витрати на персонал та їх ефективність.
10. Виробничі фонди підприємства.
11. Оцінка, класифікація і структура основних фондів.
12. Знос та амортизація основних фондів.
13. Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства.
14. Склад та джерела формування оборотних коштів.
15. Економічна сутність інвестицій.
16. Основні поняття інвестиційної діяльності, її об'єкти та суб'єкти.
17. Характеристика інновацій та інноваційної діяльності.
18. Технічний розвиток виробництва.
19. Види та чинники формування виробничої потужності підприємства.
20. Поняття, види, значення інфраструктури.
21. Виробнича інфраструктура.
22. Матеріально-технічне забезпечення виробництва.
23. Якість та конкурентоспроможність продукції.
24. Продуктивність праці персоналу: сутність, методи вимірювання та фактори зростання.
25. Мотивація трудової діяльності.
26. Політика оплати праці.
27. Форми і системи оплати праці.
28. Загальна характеристика витрат та їх класифікація.
29. Собівартість продукції.

30. Характеристика фінансової діяльності підприємства.
31. Сутність і формувань прибутку.
32. Планування прибутковості підприємства.
33. Санація (фінансове оздоровлення) підприємства.
34. Суть банкрутства і чинники, що його спричиняють.
35. Зміст і сутність економічної категорії „праця”. Класифікація праці.
36. Поняття населення. Трудові ресурси, їх структура.
37. Види руху населення.
38. Персонал підприємства, його облікова і необлікова чисельність.
39. Категорії персоналу підприємства, їх функції.
40. Абсолютні і відносні показники руху персоналу.
41. Види витрат на персонал, їх ефективність.
42. Продуктивність праці. Чинники, що на неї впливають.
43. Методи вимірювання продуктивності праці.
44. Види трудомісткості, їх взаємозв'язок.
45. Ринок праці, умови його виникнення, функції.
46. Поняття зайнятості і зайнятого населення.
47. Сутність безробіття, його типи і форми.
48. Умови праці, що впливають на працездатність робітників.
49. Робочий час, його склад і структура.
50. Сутність заробітної плати, її функції та принципи встановлення.
51. Планування персоналу як складова планування діяльності і розвитку підприємства.
52. Попит, пропозиція, ціна і товар на ринку праці.
53. Підходи до визначення поняття та рівня безробіття.
54. Планування продуктивності праці на підприємстві.
55. Законодавче регулювання робочого часу та відпочинку.
56. Зміст, принципи та структура загальної та професійної освіти.
57. Основні категорії персоналу підприємства.
58. Суть, види і форми міграції населення і робочої сили.
59. „Працездатний вік”, його межі в Україні та інших країнах.
60. Показники руху та витрат на персонал.
61. Професія, спеціальність, кваліфікація.

62. Найвідоміші моделі ринку праці.
63. Організація робочого місця працівника.
64. Соціально-економічна сутність зарплати, її види та функції.
65. Основні форми і системи оплати праці.
66. Особливості організації і обслуговування робочих місць, їх удосконалення.
67. Державне регулювання оплати праці. Мінімальна заробітна плата.
68. Основні напрямки державної політики зайнятості населення.
69. Основні мотиви і стимули до праці.
70. Доплати і надбавки до заробітної плати.
71. Проблеми нелегальної міграції.
72. Основні види професійної освіти населення.
73. Матеріальні винагороди – пріоритетне стимулювання праці.
75. Особливості мотивації праці нематеріального характеру.
76. Умови праці, їх вплив на працездатність працівника.
77. Пропозиція праці в Україні та її економічне регулювання.
78. Історія, сучасний стан і перспектива формування пропозиції робочої сили в Україні.
79. Молодь з вищою освітою на ринку праці.
80. Ринок праці на селі.
81. Жінки на ринку праці.
82. Чим відрізняється оплата праці працівників промисловості, бюджетної сфери, науково-дослідних установ?

## Критерії оцінювання знань абітурієнтів на фахових вступних випробуваннях

Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за 200-бальною шкалою, мінімальний прохідний - 100 балів. При цьому використовуються такі критерії:

180-200 балів	абітурієнт дав правильну, вичерпну відповідь на поставлене питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ.
160-179 балів	абітурієнт загалом відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку і відповіді.
140-159 балів	абітурієнт отримує за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
120-139 балів	абітурієнт дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел.
100-119 балів	абітурієнт має неповне знання програмного матеріалу, але отримані знання відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
0-99 балів	абітурієнт дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації або взагалі не відповів.

Екзаменаційний білет містить 3 теоретичних завдання.



### Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. : за станом на 01 груд. 2003 р. / Верховна Рада України. – Офіц. Вид. – К.: Велес, 2003. – 569 с.
2. Кодекс законів про працю України : Закони України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – К. : Основа, 2002. – С. 16-80.
3. Про колективні договори і угоди : Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1993. – № 36.
4. Про зайнятість населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України, 1991. – № 14.
5. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 // Закони України. – К.: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 1996. – Т. 4.
6. Афанасьев Н. В. Экономика предприятия: учеб. пособие / Н. В. Афанасьев. – Харьков : ИД "ИНЖЭК", 2008. – 528 с.
7. Афонин А. С. Основы мотивации труда: организационно-экономические аспекты: учебное пособие / А. С. Афонин. – К.: МЗУУП, 2007. – 304 с.
8. Адамов В.Е. Экономика и статистика фирм. – учебник / В. Е. Адамов, С. Д. Ильенкова, Т. П. Сиротина, С. А. Смирнов. – М. : Финансы и статистика, 2009. – 288 с.
9. Афанасьев Н. В. Экономика предприятия : учебн. пособие / Н. В. Афанасьев, А. Б. Гончаров. – Харьков : ИД "ИНЖЕК", 2009. – 528 с.
10. Банкрутство і санація підприємства : теорія і практика кризового управління / за ред. О. В. Мозенкова. – Харків : ВД "ИНЖЕК", 2007. – 272 с.
11. Баринов В. А. Экономика фирмы : стратегическое планирование : учебн. пособ. / В. А. Баринов. – М. : КноРус, 2008. – 240 с.
12. Бесєдін М. О. Основи менеджменту : підручник / М. О. Бесєдін, В. М. Нагаєв. – К. : ЦНЛ, 2009. – 483 с.
13. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування : навч. посіб / О. Г. Біла. – Львів : Компакт-ЛВ, 2007. – 312 с.
14. Василенко В. О. Стратегічне управління підприємством : навч. посіб / В. О. Василенко, Т. І. Ткаченко. – [2-ге вид]. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 400 с.
15. Багров В. П. Економічний аналіз: навч. посіб / В. П. Багров . – К. : Центр навчальної літератури, 2010. – 160 с.
16. Баканов М.И. Теория экономического анализа / М. И. Баканов, А. Д. Шеремет. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 416 с.
17. Балабанов И.Т. Финансовый анализ и планирование хозяйствующего субъекта. учеб. пособие. / И. Т. Балабанов. – [2-е изд., доп.]. – М. : Финансы и статистика, 2009. – 326 с.
18. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємства: навч. посіб. / О.М. Бандурка, М. Я. Коробов – [3-е вид., перероб. і доп.]/ – К. : Либідь, 2008. – 400 с.
19. Бойчик І. М. Економіка підприємства: навч. посіб / І. М. Бойчик. – К.: Атака, 2008. – 480 с.

20. Богиня Д. П. Основи економіки праці : навч. посіб / Д. П. Богиня , О. А. Грішнова. – К.: Знання – Прес, 2008. – 313 с.
21. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: практикум. / Ф. Ф. Бутинець, Е. В. Мних, О. В. Олійник. – Житомир: ЖІТІ, 2010. – 416 с.
22. Варданян И. Мотивационная система персонала / И. Варданян // Управление персоналом. – 2008. – № 5. – С. 21-24.
23. Гетьман О. О. Економіка підприємства: навч. посіб. / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – К. : ЦНЛ, 2010. – 488 с.
24. Головінов О. М. Соціально-психологічні активи людського капіталу як чинник зростання продуктивної сили праці / О. М. Головінов // Торгівля і ринок України: темат. зб. наук. праць. – Донецьк, 2007. – Вип. 16. – Т. 1.: – С. 41-46.
25. Гладкий А. А. Не дай себя надуть бухгалтеру! : книга для руководителя и владельца бизнеса / А. А. Гладкий. – СПб. : Питер, 2008. – 224 с.
26. Гаврилов Р. В. Производительность труда: показатели планирования и методы измерения / Р. В. Гаврилов. – М. : Экономика, 2007. – 120 с.
27. Грачев М. В. Управление трудом / М. В. Грачев. – М. : Наука, 2008. – 175 с.
28. Гупалов В. К. Управление рабочим временем / В. К. Гупалов. – [3-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Финансы и статистика, 2009. – 240 с.
29. Єськов О. Мотивація і стимулювання праці / О. Єськов // Бізнес. – 2007. – № 2. – С.82 - 85.
30. Жариков О.Н. Системный подход к управлению: учебное пособие для вузов / О. Н. Жариков, В. Н. Королевская, С. Н. Хохлов – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 62 с.
31. Завіновська Г. Т. Економіка праці / Г. Т. Завіновська. – К. : КНЕУ, 2007. – 425 с.
32. Економіка підприємства / за заг. редакцією А. М. Швиданенко. – [вид.4-е, перероб. та доопр. – К. : КНЕУ, 2009. – 816 с.
33. Економічний аналіз: практикум / за ред. Є.В. Мних. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 432 с.
34. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навч. посібник / за ред. Т. Д. Костенко; Є. О. Підгора; В. С. Рижиков; та ін. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 400 с.
35. Ковалев В. В. Финансовый анализ: управление капиталом; выбор инвестиций; анализ отчетности / В. В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 236 с.
36. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства / М. Я. Коробов. – К. : Товариство "Знання", 2010. – 378 с.
37. Кремнев Г. Р. Управление производительностью и качеством / Г. Р. Кремнев. – М. : Издательский Дом "ИНФРА-М", 2009. – 312 с.
38. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування: навч. посібник / Г. О. Крамаренко. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 224 с.
39. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. Посібник / Н. С. Краснокутська. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. –

352 с.

40. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія / Л. А. Лахтіонова. – К. : КНЕУ, 2009. – 403 с.
41. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством / Л. О. Лігоненко – К. : КНТЕУ, 2008. – 498 с.
42. Мельник Л. Г. Економіка підприємства: конспект лекцій / Л. Г. Мельник. – Суми : Університетська книга, 2008. – 412 с.
43. Михайлюк О. Як читати і аналізувати фінансову звітність: посібник / О. Михайлюк. – К. : Міжнародна Фінансова Корпорація, 2007. – 107 с.
44. Маркс К. Теории прибавочной стоимости / К. Маркс, Ф. Энгельс. – [2-е изд.]. – М. : Госполитиздат, 1963. – Т. 26. – ч. II. – 704 с.
45. Махсма М. Б. Економіка праці та соціально-трудова відносини: навчальний посібник / М. Б. Махсма. – К.: Атіка, 2009. – 304 с.
46. Иванов П. Трудовые резервы: Кадровая синергия позволяет максимально использовать потенциал каждого работающего над созданием товара или услуги, превратив компанию в саморазвивающийся механизм / П. Иванов // Компаньон., 2010. – № 8. – С. 26-28.
47. Осовська Г. В. Управління трудовими ресурсами: навч. посіб / Г. В. Осовська. – К. : Кондор, 2009. – 224 с.
48. Осовська Г. В. Основи менеджменту: навч. посіб / Г. В. Осовська. – К. : Кондор, 2010. – 581 с.
49. Павловська О.В. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / О. В. Павловська О.В., Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. – К. : КНЕУ, 2008. – 360 с.
50. Петряева З. Ф. Фінансовий аналіз. навч. посіб. / З. Ф. Петряева. – Харків: вид-во ХДЕУ, 2008. – 402 с.
51. Петрович Й. М. Економіка виробничого підприємництва: навч. посіб. / Й. М. Петрович. – [3-тє вид., випр.]. – К. : Т-во "Знання", 2007. – 389 с.
52. Попович П. Я Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник П. Я. Попович. – Тернопіль : Економічна думка, 2009. – 216 с.
53. Производственный потенциал: обновление, использование / Иванов Н.И., Левина Е.В. и др. – К. : Наукова думка, 2009. – 256 с.
54. Прыкина Л. В. Экономический анализ предприятия: учебник / Л. В. Прыкина. – [3-е изд., перераб. и доп.]. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. - 408 с.
55. Румянцева З. П. Общее управление организацией: Теория и практика: учебник. – М. : Инфра-М, 2008. – 336 с.
56. Роцин С. Ю. Экономика труда: экономическая теория: учебное пособие / С. Ю. Роцин, Г. О. Разумова. – М. : ИНФРА-М, 2009. – 400 с.
57. Управление организацией: учебник / под ред. А. Г. Поршнева.– М. : ИНФРА-М, 2010. – 669 с.
58. Раицкий К. А. Экономика организации предприятия: учебник [для ВУЗов]. – 4-е изд. / К. А. Раицкий. – М. : Издательско-торговая корпорация "Дашков и К°", 2008. – 1012 с.
59. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства: підручник /

- Г. В. Савицька. – [4-е изд., перероб. и доп.]. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 345 с.
60. Самоукина Н. В. Эффективная мотивация персонала при минимальных финансовых затратах / Н. В. Самоукина. – М. Вершина, 2008. – 224 с.
61. Соціально-економічна мотивація праці: методологія оцінки ефективності та принципи регулювання: Монографія / М. Семикіна М.; отв. ред. В. В. Онікієнко. – Кіровоград: Мавік, 2004. – 124 с.
62. Скоморохов Р. В. Производительность труда: резервы роста / Р. В. Скоморохов. – М.: Знание, 2007. – 64 с.
63. Синк Д. С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль и повышение / Д. С. Синк. – М.: Прогресс, 2008. – 532 с.
64. Тимош І. М. Економіка праці: навч. посіб / І. М. Тимош. – Тернопіль : Астон, 2008. – 347 с.
65. Носова С.С. Экономика: энциклопедический словарь / С. С. Носова, А. А. Талахадзе. – М. : Гелиос АРВ, 2008. – 512 с.
66. Фінанси підприємств: підруч. / за ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. – [3 - те вид., перероб. та допов]. – К.: КНЕУ, 2010.– 460 с.
67. Шелобаев С. И. Математические методы и модели. Экономика. Финансы. Бизнес. / С. И. Шелобаев. – М. : ЮНИТИ, 2008. –355 с.
68. Шураков В.В. Автоматизированное рабочее место для статистической обработки данных / В. В. Шураков В.В., Д. М. Дайитбегов, С. В. Музрохи, Ясеновский. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 188 с.
69. Экономика труда: социально-трудовые отношения) / под ред. Н. А.Волгина, Ю. Г.Одегова. – М. : Экзамен, 2009. – 376 с.
70. Економіка виробничого підприємництва : навч. посіб / Й. М. Петрович, І. О. Будіщева та ін. – [3 –те вид., випр.]. – К. : Знання, КОО, 2008. – 405 с.
71. Шокун В. В. Основи менеджменту: навч. посіб. / В.В. Шокун, Т. І. Пішеніна. – К. : Ун-т України, 2007. – 340 с.
72. <http://www.Management.com.ua>.
73. <http://www.Economics.com.ua>.
74. <http://personal.in.ua>.
75. Офіційний сайт <http://www.prodtorg.com.ua>